

Hozzászólás – vélemény

Nagy érdeklődéssel olvastam Klanciczay Gábor érdekes, információgazdag, *A Collegium Budapest tizedik éve* című cikkét a *Magyar Tudomány* 2002/7. számában. Meglepett azonban, hogy a kiváló intézmény történetének rektora éppen az általa vezetett intézmény történetét nem ismeri jól, s a *Magyar Tudományos Akadémia* folyóiratában éppen a Magyar Tudományos Akadémia szerepéről feledkeznek meg a Collegium Budapest létrehozásában.

A Collegium, úija, „ritka példa arra, hogy sikerre jutott és gyökeret eresztett Magyarországon egy kívülről jött, önzetlen nemzetközi kezdeményezés. Az 1989 utáni változások optimista lendületében – számol be a szerző – a berlini *Wissenschaftskolleg* vezetői hívták létre „a középkori misszionáriusok odaadó erőfeszítésével” a volt szocialista világban ezt a nyugati típusú intézményt. „Büszkék lehetünk, hogy választásuk... Budapestre, a régió e célra legalkalmasabbnak ítélt... központjára esett” (918. oldal).

Nemegészen így történt. A magyarországi átalakulás izgalmas 1989. évének őszén, talán a berlini fal leomlása előtt mintegy két hónappal, a Magyar Tudományos Akadémia elnökeként hivatalos látogatást tettem a Nyugat-Berlin székhelyű *Wissenschaftskolleg*ban, ahol Wolf Lepenies, az intézmény rektora fogadott. Megbeszélésünk során javasoltam neki, hogy a *Wissenschaftskolleg* a Magyar Tudományos Akadémiával együttesen létesítsen egy „leányintézetet” Budapesten. Azonnal megtetszett neki az ötlet, s Magyarországot, ahol a békés átalakulás folyamatai akkor világszerte a legnagyobb érdeklődés kö-

zépontjában álltak és csodálatot váltottak ki, különlegesen fontosnak, a legnagyobb mértékig támogatandónak tartotta. Röviddel később Budapestre is jött, ahol már részletekbe bocsátkozhattunk. Csurgay Árpád főtít-kárhelyettes látott neki a magyar közreműködés lehetőségeinek kidolgozásához. Az Akadémia hozzájárulása természetesen nemcsak a kezdeményezés volt, hanem a csodás várnegyedi, régi budai városházát is a Collegium céljára rendelkezésre bocsátotta, amely akkor az Akadémia Nyelvtudományi Intézetének épülete volt. Ez mit sem csökkent természetesen Wolf Lepenies és munkatársai érdemén, hiszen amikor megtetszett neki az ötlet, fáradhatatlanul látott neki és szerezte meg hat nyugat-európai ország támogatását és anyagi hozzájárulását. Ennek nyomán kerülhetett sor az intézmény megnyitására 1993 nyarán. A Collegium Budapest létrehozása kapcsán tehát Akadémia szerepe is büszkéké lehetünk.

Berend T. Iván

Köszönöm Berend T. Iván hozzászólását rövid kis cikkemhez. A szűkösen terjedelmi keretek it valóban nem engedték, hogy részletesen bemutassam a Collegium Budapest történetét, nem is ez volt a cikkem témája, hanem a legutolsó év tevékenységének ismertetése. De tényleg illett volna az MTA folyóiratában jobban hangsúlyozni az Akadémia szerepét, és örülök, hogy ennek pótlására most alkalmas ad hozzászólása. (Részletesebb válaszom a *Magyar Tudomány* következő számában lesz olvasható.)

Klanciczay Gábor